

ANITA TOMANEK

<https://orcid.org/0000-0002-7675-308X>, Biblioteka Śląska

Piśmiennictwo o Śląsku w wyborze (2022)

Wykaz prezentuje wybrane opisy wydawnictw zwartych dotyczących Górnego Śląska, Opolszczyzny i Śląska Cieszyńskiego oraz Zagłębia Dąbrowskiego i Ziemi Częstochowskiej. Więcej, w tym opisy artykułów z czasopism naukowych, popularnych i z prasy znaleźć można w bazie *Bibliografia Regionalna Biblioteki Śląskiej w Katowicach* (bibliografia.bs.katowice.pl).

Wykaz zastosowanych akronimów

- AP – Archiwum Państwowe
- BŚ – Biblioteka Śląska
- CBW – Centralna Biblioteka Wojskowa
- CBMN – Centrum Badań Mniejszości Niemieckiej
- GBP – Gminna Biblioteka Publiczna
- GIG – Główny Instytut Górnictwa
- GCK – Gminne Centrum Kultury
- IMP – Instytut Myśli Polskiej
- IPN – KŚZpNP – Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu
- IŚ – Instytut Śląski
- LDLH – Lokalne Dziedzictwo LH Local Heritage
- LO – Liceum Ogólnokształcące
- MBP – Miejska Biblioteka Publiczna
- MG – Muzeum Górnośląskie
- MHK – Muzeum Historii Katowic
- MŚ – Muzeum Śląskie
- MŚC – Muzeum Śląska Cieszyńskiego
- MŚO – Muzeum Śląska Opolskiego
- MZP – Muzeum Ziemi Prudnickiej
- PAN – Polska Akademia Nauk
- PŚ – Politechnika Śląska
- PTE – Polskie Towarzystwo Ekonomiczne
- RTK – Radlińskie Towarzystwo Kulturalne
- RWWTUO – Redakcja Wydawnictw Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego
- SMZT – Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Tarnogórskiej
- ŚIL – Śląska Izba Lekarska

„Śląsk” – Wydawnictwo Naukowe „Śląsk”
ŚCWIS – Śląskie Centrum Wolności i Solidarności
ŚOBR – Śląski Ośrodek Badań Regionalnych
TOK – Tułowicki Ośrodek Kultury
TPE – Towarzystwo Projektów Edukacyjnych
TPCD – Towarzystwo Przyjaciół Czechowic-Dziedzic
TSKNnŚO – Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim
UE – Uniwersytet Ekonomiczny
UM – Urząd Miejski
US – Urząd Statystyczny
UO – Uniwersytet Opolski
UŚ – Uniwersytet Śląski
WBP – Wojewódzka Biblioteka Publiczna
WSB – Wyższej Szkoły Bankowej

Nauki humanistyczne

Historia

Archeologia

- Gediga Bogusław, *Gród wczesnośredniowieczny na Ostrówku w Opolu. Synteza*, Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Warszawa – Wrocław 2022, s. 214, il.
- Michnik Monika, *Cmentarzysko z wczesnej epoki żelaza w Świbiu na Górnym Śląsku*, t. 1–2, Muzeum w Gliwicach – Wydaw. Profil-Archeo, Gliwice – [Pękowice] 2022, s. 628, 358, il.
- Rozmus Dariusz, *Prawne i badawcze wyzwania archeologii żydowskiej*, Oficyna Wydaw. Humanitas, Sosnowiec 2022, s. 375, il.
- Tomczak Eugeniusz, Edelgarda M. Foltyn, *Osada wczesnośredniowieczna w Dobrzeiniu Małym w województwie opolskim*, Firma Poligr.-Wydaw. „Compal” Patrycja Kosowska, Katowice – Bielsko-Biała 2022, s. 203, il.

Opracowania ogólne

- 100-lecie samorządu lekarskiego. Środowisko medyczne w kształtowaniu Rzeczypospolitej*, [kom. red. Tadeusz Urban, Krzysztof Siemianowicz, Katarzyna B. Fulbiszewska], Ośrodek Dokumentacji Historycznej ŚIL, Katowice 2022, s. 294, il.
- Boroń Piotr, *Ludzie i pismo. Gliwiczcy pisarze miejscy do 1744 roku*, Wydaw. UŚ, Katowice 2022, s. 234, il. ([Prace Naukowe UŚ w Katowicach], 3965)
- Jakoweńko Karolina, Jakoweńko Piotr, *Pamięć pogranicza. Opowieści o żydowskim życiu i zagładzie na Górnym Śląsku i Zagłębiu Dąbrowskim*, [tł. ang. Tomek Grząślewicz], Fundacja Brama Cukermana – BŚ, Będzin – Katowice 2022, s. 177, il.
- Lis Michał, *Górny Śląsk – Śląsk Opolski. Oswajanie regionalnej ojczyzny przez historyka*, IŚ, Opole 2021, s. 253, il. (Encyklopedia Wiedzy o Śląsku)
- My, Polacy. O polskości Śląska*, [tekst] Bolesław Bezeg [i in., tł. na ang. Weronika Nowacka], „Śląsk” – TPE, Warszawa 2022, s. 174, il.
- Paprotny Zbigniew, *Mappae Silesiae. Kartobibliografia drukowanych map Śląska 1544–1800*, Wydaw. Vectra, Czerwionka-Leszczyny 2022, s. 473, [44], il.

Sądownictwo administracyjne w umacnianiu państwa prawa. Księga z okazji 100-lecia sądownictwa administracyjnego w województwie śląskim, red. nauk. Andrzej Matan, Adam Nita, Wolters Kluwer, Warszawa 2022, s. 368, il.

Historia do 1918

David Pierre, Maleczyński Karol, Dobbertin Hans, *Ryksa Śląska. Cesarzowa Hiszpanii*, [tł. Katarzyna Panfil, Andrzej Fronc], Klinika Języka, Szczesne 2022, s. 227, il. (Małe Książki o Wielkich Sprawach)

Mastalski Lech, *Legioniści Polscy Józefa Piłsudskiego z Częstochowy i Wielunia 1914–1918*, nakładem autora, Częstochowa 2022, s. 476, il.

Opavští Přemyslovci v dějinách a kultuře = Opawscy Przemyslidzi w dziejach i kulturze, [red.] Bogusław Czechowicz, Ilona Matejko-Peterka, Bogdan Kloch, Jerzy Sperka, Slezská univerzita v Opavě – UŚ w Katowicach, Opava – Katowice 2022, s. 429, il. (Opavská historická sympozia, 2)

Siemko Piotr, *Siedziby rycerskie na ziemi gliwickiej*, Wydaw. Prasa i Książka Grzegorz Grzegorek, Katowice 2022, s. 151, il.

Historia 1918–1939

Bębnik Grzegorz, *1918–1922. Mikołowski spacerownik powstańczo-plebiscytowy*, UM, Mikołów 2022, s. 67, il.

Długajczyk Edward, Parys Paweł, *Archiwum Powstań Śląskich*, seria 1, *Obrona plebiscytu (styczeń–kwiecień 1921 roku)*, t. 3, MŚ, Katowice 2022, s. 1167 (Archiwum Powstań Śląskich)

Fic Maciej, *Plebiscyt górnośląski 20 marca 1921 roku, Najbardziej demokratyczna forma wyboru?*, Wydaw. Sejmowe, Warszawa 2022, s. 309, il.

Gąsior Mariusz, *380 dni służby w świetle dokumentów. Wojska brytyjskie w Tarnowskich Górach w okresie powstań śląskich i plebiscytu*, [tł. Rafał Drewniak], SMZT, Tarnowskie Góry 2022, s. 106, il.

Korfanty Wojciech, „Górny Śląsk to wielka rzecz”. *Wystąpienia na forum Sejmu Śląskiego I kadencji (1922–1929)*, wybór i oprac. Sebastian Rosenbaum, Mirosław Węcki, IPN – KŚZpNP, Katowice–Warszawa 2022, s. 348 (Oddziałowy Projekt Badawczy IPN. Powstania Śląskie 1919–1921)

Linek Bernard, *Niemcy wobec Górnego Śląska (1918–1922). Szkice historyczne*, IŚ, Opole 2022, s. 305, il.

Lusek Joanna, *Konsulat na granicy. Działalność Konsulatu Generalnego Rzeczypospolitej Polskiej w Bytomiu (1922–1931)*, MG – IŚ, Bytom – Opole 2022, s. 573, il.

Mój dziadek był powstańcem, [red. Maciej Kluss, koncepcja i oprac. Sylwia Smolarek-Grzegorzcyk], Wydaw. Muzeum Zamkowego w Pszczynie, Pszczyna cop. 2022, s. 78, il.

Opole i Górny Śląsk oczami brytyjskich żołnierzy 1920–1922, [red. Beata Kubica, Gerhard Schiller, tekst Gerhard Schiller, tł. na pol. Beata Kubica, tł. na niem. Gerhard Schiller, tł. na ang. Jim Powrie], TSKNnŚO, Opole [2022], s. 188, il.

Powstania śląskie i plebiscyt górnośląski. Perspektywa edukacyjna, muzealna i naukowa, red. nauk. Krzysztof Kleszcz, Katarzyna Szawan, IŚ – MŚO, Opole 2022, s. 216, il. (Encyklopedia Wiedzy o Śląsku)

Rok 1920 na Górnym Śląsku. Alianci – kampania plebiscytowa – powstanie, red. Zbigniew Gołasz i Sebastian Rosenbaum, IPN – KŚZpNP – Muzeum w Gliwicach, Warszawa – Katowice – Gliwice 2022, s. 336. (Oddziałowy Projekt Badawczy IPN. Powstania Śląskie 1919–1921)

- Roy James Alexander, *Pole and Czech in Silesia = Poláci a Češi ve Slezsku = Polacy i Czesi na Śląsku*, tł. na czes. Tomáš Rusek, tł. na pol. Irena French, Slezská univerzita v Opavě. Filozoficko-přírodovědecká, Ústav historických věd, Opava 2022, s. 319, il.
- Stanowski Sławomir, *W 100. rocznicę wkroczenia Wojska Polskiego do Katowic. 20 czerwca 1922–20 czerwca 2022*, MHK, Katowice 2022, s. 22, il.
- Szymik Konrad, „*Takich jak on na Śląsku był legion, większość z nich bezimienni to bohaterowie*”. *Pamiętnik Górnoszlązaka*, wybór i oprac. Krzysztof Kleszcz, Justyna Sowińska, IŚ – AP, Opole 2022, s. 178, il. (Tobie Polsko)
- „*To wszystko przeminie, a polskości w nas nie zabiją*”. *Wspomnienia śląskie*, wybór i oprac. Krzysztof Kleszcz, IŚ, Opole 2022, s. 100 (Tobie Polsko)
- „*Walczymy o nasze prawa, a nie o mandaty*”. *Wystąpienia posłów niemieckich na forum II i III Sejmu Śląskiego 1930–1935. Wybór. Edycja źródłowa*, wybór, wstęp i oprac. Sebastian Rosenbaum, CBMN, Opole 2022, s. 277, il. (Źródła i Materiały, 3)
- Województwo śląskie w II RP. 1922–1939. Mapy, dane statystyczne, ilustracje*, oprac. Beniamin Czapla, Michał Garbacz, Ryszard Kaczmarek, Anna Kubica, Julia Rott-Urbańska, BŚ. Instytut Badań Regionalnych, Katowice 2022, s. 62, 20 k.
- Wyszczelski Lech, *Zaolzie 1919, 1938*, Bellona, Warszawa cop. 2022, s. 257, il. (Historyczne Bitwy)

Historia po 1945

- Bocian Józef, *Z pędzlem i humorem. Wspomnienia działacza siemianowickiej „Solidarności”*, oprac. Dariusz Węgrzyn, ŚCWIS, Katowice 2022, s. 54, il.
- Ciupa Robert, Tracz Bogusław, *Wujek’81. Strajk i pacyfikacja*, wyd. 2, ŚCWIS, Katowice cop. 2022, s. 219, il.
- Gajdziński Piotr, *Czas Gierka. Epoka socjalistycznej dekadencji*, Bellona, Warszawa cop. 2022, s. 333, il.
- Iwaniec Dawid, *Ogień wyszedł z lasu*, Dowody na Istnienie Wydaw., Warszawa 2022, s. 206
- Klucznik Krzysztof, *Tragedia Górnoszląska. Początki roku 1945 w Leszczynach*, Stowarzyszenie Przyjaciół Leszczyn „Dzwon”, Czerwionka-Leszczyny 2022, s. [24], il.
- Misiło Eugeniusz, *Obóz „Jaworzno”. Ukraińcy i Polacy w Centralnym Obozie Pracy Jaworzno (1947–1949)*, Archiwum Ukraińskie, Jesionowo 2022, s. 1015, il.
- Mniejszościowe impresje. Trzydziestolecie polsko-niemieckiego traktatu o dobrym sąsiedztwie. Praca zbiorowa*, red. Cezary Obracht-Prondzyński i Tobiasz Janikowski, CBMN – Instytut Kaszubski, Opole–Gdańsk 2022, s. 170, il. (Monografie i Studia, 7)
- Mazurkiewicz Marek, *Mniejszość niemiecka w życiu społeczno-politycznym województwa opolskiego po 1989 roku*, IŚ, Opole 2022, s. 297, il.
- Oslabić tendencje emigracyjne. Komitet Wojewódzki PZPR w Katowicach wobec wyjazdów do RFN w latach 1970–1978. Wybór źródeł*, wybór, wstęp i oprac. Bogusław Tracz, IPN – KŚZpNP, wyd. 2, rozszerz., Katowice–Warszawa 2022, s. 413
- Szlachta Daniel, *Tadeusz Jedynek*, IPN – KŚZpNP, [Warszawa] cop. 2022, s. 43, il. (Bohaterowie Niepodległej)

W województwie i w „terenie”. *Działalność Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej na szczeblu lokalnym*, red. Adam Dziuba i Bogusław Tracz, IPN – KŚZpNP, Katowice – Warszawa 2022, s. 295, il. (Centralny Projekt Badawczy IPN. Ruch Komunistyczny i Aparat Władzy 1917–1990)

Historia miejscowości

- Album głubczyckich rodzin kresowych*, cz. 2, [pod red. Arkadiusza Szymczyny], Głubczycka Oficyna Historyczna, Głubczyce 2022, s. 499, il.
- Archiwum po drodze... Dzielnice Opola w źródłach Archiwum Państwowego w Opolu*, t. 1, *Czarnowąsy, Groszowice, Grudzice, Nowa Wieś Królewska, Wójtowa Wieś i Szczepanowice*, red. Aleksandra Starczewska-Wojnar, AP – IŚ, Opole 2022, s. 167, il. (Archiwalne Źródła Tożsamości, 5)
- Bebak Henryk, *25 lat Komandorii Zagłębiowskiej Orderu św. Stanisława w Będzinie*, Progres Wydaw.-Druk-Reklama, Sosnowiec [2022], s. 267, il.
- Buława Bartłomiej, Buława Piotr, Nagel Paulina, *Krajobraz jako narzędzie rozwoju. Gmina Hażlach*, Wydaw. Wyższej Szkoły Technicznej, Katowice 2022, s. 96, il.
- Dinges Wojciech, *Sekrety Chorzowa*, Księży Dom Wydaw., Łódź 2022, s. 168, il. (Sekrety)
- Glauer Otto Fritz, „*Aus einer kleinen Stadt, Alt-Pitschener Erinnerungen*” = „*Wspomnienia z małego, starego miasteczka – Byczyny*”, tł. Aleksandra Gauzy, [Aleksander Gauza], Inowrocław 2022, s. 188, il., współwyd z: „*Wieß daheim war, Bilder aus der Vergangenheit der Stadt Pitschen*” = „*Jak to kiedyś w domu bywało, czyli Obrazy z przeszłości miasta*” oraz „*Sitten und Sagen der Stadt Pitschen*” = „*Byczyńskie zwyczaje i legendy*”
- Gliwice-Sośnica, ludzie i miejsca. Praca zbiorowa*, [red. wyd. Iwona Pochopień, współpr. Jolanta Jasińska i in.], MBP, Gliwice 2022, s. 271, il.
- Herba Barbara, *Gmina Konopiska i jej mieszkańcy na historycznej fotografii*, [przeł. ang. Mariola Kolary], Precjoza, [Częstochowa 2022], s. 274, il.
- Hrywna Lech, *Ścieżkami czasu, wśród pól i lasów*, cz. 3, *Z historii Lasowic Wielkich i okolic*, [tł. Teodor Kosmale i in.], [Lech Hrywna] – Stowarzyszenie Miłośników Lasowic Wielkich, Lasowice Wielkie 2022, s. 63, il.
- Husak Marcin, Mikulec Sebastian, Stolarczyk Janusz, *Prudnik. Nova civitas – Neustadt – Prądnik. Jedno miasto – trzy wyznania*, MZP – Studio Plan Anna Dębskaj, Prudnik – [Wilczyn] 2022, s. 28, il.
- Janeczek Zdzisław, *Siemianowice i siemianowiczanie w powstaniach śląskich 1919–1920–1921*, UM Siemianowic Śląskich – Muzeum Miejskie w Siemianowicach Śląskich – [Oficyna Wydaw. AB], Siemianowice Śląskie – [Opole] 2022, s. 400, il.
- Kałużka Joanna, *Załęska Hałda i Osiedle Witosa w Katowicach. Zarys dziejów*, MHK – ŚCWIS, Katowice 2022, s. 179, il.
- Koelling Herman, „*Geschichte der Stadt Pitschen*” = „*Historia miasta Byczyny*”, tł. Aleksander Gauza, [Aleksander Gauza], Inowrocław 2022, s. 379, il.
- König Wilhelm, *Kronika Siemianowic, Huty Laura, Kopalni Fanny i Huty Jerzego. Z uwzględnieniem najważniejszych faktów z historii kultury Śląska, a zwłaszcza Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego*, przetł., oprac. i do dr. przygot. Marcin Wądołowski, LDLH, Siemianowice Śląskie 2022, s. 348, il.
- Koperwas Piotr, *Przechlebie – Świętoszowice – Ziemięcice. Niezwykła historia pewnej trójki*, cz. 1, *Do 1801 roku*, wyd. 2, popr. i uzupeł., Illustris Damian Halmer, Ziemięcice – Zabrze 2022, s. 180, il.

- Lazar Stefania, Brodziński Sławomir, *Osiedle Syberka w Będzinie. Szkic na 65-lecie*, Będzin 2022, s. 29, il.
- Leksykon Radliński. Z tej i na tej ziemi*, t. 1, red. Eryk Holona, RTK, Radlin 2022, s. 389, il.
- Lubich Rudolf, *Dziennik dra Rudolfa Lubicha niemieckiego bielszczanina-lekarza z lat 1939–1941*, red. i oprac. Stanisław Noworyta, tł. z niem. Józef Niesyt, TPCD, [Czechowice-Dziedzice 2022]. Dotyczy Bielska-Białej
- Lubliniec. 750 lat historii miasta i mieszkańców*, [tekst] Olgierd Kniejski [i in.], MBP im. Józefa Lompy, Lubliniec 2022, s. 623, il.
- Malczewska-Pawelec Dorota, „*Miasto-ogród*” Żarki. *Historia*, Wydaw. UŚ, Katowice 2022, s. 334, il.
- Materiały do monografii Wisły*, UM, Wisła 2022, s. 203, il. Zawiera: Szczypka Danuta, *Losy mieszkańców Wisły podczas II wojny światowej. Słownik biograficzny*; Wantuła Andrzej, *Z doliny cienia śmierci*
- Miodoński Mirosław, *Rynek w Żywcu przez wieki*, wyd. 2 popul., nakładem autora, Żywiec 2022, s. 223, il. (Biblioteka Żywiecka, nr 7)
- Nowak Patryk, *Marklowice Górne – historia i współczesność*, Stowarzyszenie Miłośników Tej Ziemi, Marklowice Górne 2022, s. 256, il.
- Ocalić od zapomnienia*, [red. Marek Dziony], GCK w Białej, 2022, s. 128, il. Dotyczy Białej w woj. opolskim
- Palica Michał M., *Życie w przedwojennym Rybniku*, cz. 2, TuPolska – Oficyna Wydaw.–Poligr. Halegg, Rybnik 2022, s. 160, il.
- Pilchowice. Nasze dziedzictwo. Niezwykli ludzie*, [oprac. Agnieszka Robok], Stowarzyszenie Pilchowiczanie Pilchowiczanom, [Pilchowice 2022], s. 160, il.
- Rodak Jan, *Stara Wieś. U zarania osady oraz parafii pw. Podwyższenia Krzyża Świętego (in loco). Zarys monograficzny na tle dziejów ziemi oświęcimskiej oraz pogranicza śląsko-małopolskiego w średniowieczu*, cz. 1, Wydaw. Scriptorium, Kraków 2022, s. 487, il.
- Romański Marek, Gryl Leszek, *Przymiłowice. Szkice z dziejów miejscowości*, Częstochowskie Wydaw. Archidiecezjalne Regina Poloniae, Przymiłowice – Częstochowa 2022, s. 128, il.
- Sas-Jaworski Andrzej, *Moje miasto Katowice*, MHK, Katowice 2022, s. 182, il.
- Szaraniec Lech, *Moje Katowice*. 5, Górnośląskie Towarzystwo Literackie – „Śląsk”, Katowice 2022, s. 160, il.
- Targosz Andrzej, *Historia parafii wpisana w dzieje Ślemienia*, na zlec. Parafii Rzymskokatolickiej Archidiecezji Krakowskiej pw. Narodzenia św. Jana Chrzciciela w Ślemieniu – [Druk. Akcydensowa Andrzej Dorosz], Ślemień – [Kraków] 2022, s. 346, il.
- Wroński Marek, *Tarnowskie Góry 26 czerwca 1922 roku. W 100. rocznicę przyłączenia części Górnego Śląska do Rzeczypospolitej Polskiej (1922–2022)*, Wydaw. Instytutu Tarnogórskiego i Muzeum Instytutu Tarnogórskiego, Tarnowskie Góry 2022, s. 119, il. (Zeszyty Tarnogórskie, 85)
- Zabrze przez stulecia. Monografia*, red. Antoni Barciak, przy współpr. Piotra Hnatyszyna, Wydaw. Pasaże – Muzeum Miejskie, Kraków – Zabrze 2022, s. 730, il.

Historia organizacji

- Krupa Konrad, *Odnaki honorowe polskiego ratownictwa górniczego. Katalog*, Wydaw. Illustris, Bytom – Zabrze 2022, s. 184, il.
- Krupska Maria, *Towarzystwo Edyty Stein w Lublińcu 1991–2021*, [zesp. red. Sylwin H. Bechcick i in.], Wydaw. św. Macieja Apostoła, Lubliniec 2022, s. 96, il.
- Ledwoń Artur, *Historia Ochotniczej Straży Pożarnej Wielopole*, Muzeum im. o. Emila Drobrego – OSP Wielopole, Rybnik 2022, s. 266, il. (Zeszyty Rybnickie, 34)
- Mocą tej słuszności. 100-lecie Związku Polaków w Niemczech na obszarze rejencji opolskiej*, red. Aleksandra Starczewska-Wojnar, AP – IŚ – Galeria Sztuki Współczesnej, Opole 2022, s. 223, il. (Opera Extraordinaria. Series Nova, t. 1)
- Schaefer Zygmunt, *Z filatelistycznych dziejów Piekar Śląskich. Monografia Terenowego Koła Polskiego Związku Filatelistów nr 29*, HM..., Wojkowice 2022, s. 83, il.
- Szczygiol Norbert, *Mój Bór. Polska, Śląsk, powiat, koło łowieckie*, Wydaw. Mirczumet, Koszęcin [2022], s. 413, il.
- Siemińska Barbara, Król Ewa, Szotek Marek *Od ognia i wody... OSP Dziedzice*, Prasa Lokalna. Wydaw., Mnich 2022, s. 230, il. (Biblioteczka Gazety Czechowickiej)
- Stulecie Wyższego Urzędu Górniczego w Katowicach*, [red. zesz. Jerzy Mańka], Wyższy Urząd Górniczy – Stowarzyszenie Bractwo Gwarków, Katowice 2022, s. 225, il. (Poczet Gwarków Śląskich, z. 12)
- Wspomnienia, które nigdy nie przemiją*, [aut. Aleksandra Chwołka [i in.], GCK w Gorzycach, Czyżowice – Gorzyce 2022, s. 80, il. Dotyczy Związku Harcerstwa Polskiego

Historia parafii, klasztorów, kościołów

- 15 lat kościoła akademickiego pw. św. Ireneusza BM w Częstochowie 2007–2022*, [oprac. Anna Przewoźnik], Pomoc Wydaw. Misjonarzy Krwi Chrystusa, Częstochowa [2022], s. 135, il.
- Domagała Halina, *Jak ziarnko gorzycy... Zgromadzenie Sióstr św. Jadwigi Prowincji Katowickiej na Białorusi*, [tł. (Alesia) Jana Aliakseyeva], WM Fundacja Centrum Badań nad Historią Kościoła im. ks. Wincentego Myszora, Katowice 2022, s. 127, il.
- Hazy Kazimiera, *Korzenie naszej Kapliczki. Tworzenie Parafii pod wezwaniem św. Józefa Robotnika w Popowie*, oprac. i wstępem opatrzył Sławomir Zabraniak, Częstochowski Wydaw. Archidiecezjalne Regina Poloniae, Popów – Częstochowa 2022, s. 109, il.
- Karzełek Ewa, Karzełek Jerzy, *Nasza historia. Kościół Wolnych Chrześcijan. Zbór w Skoczowie*, Wydaw. „Łaska i Pokój”, [Warszawa] cop. 2022, s. 202, il.
- Katowicka archikatedra Chrystusa*, [oprac. koncepcji publ., red. Aleksandra Niesyto; tł. na ang. Jolanta Mackiewicz, tł. na niem. Dawid Smolorz], Archidiecezja Katowicka – MHK, Katowice 2022, s. 213, [107], il.
- Klimczyk Ewa, Słodczyk Marcin, *W poszukiwaniu nowej tożsamości. Opowieść o historii parafii św. Floriana w Sosnowcu*, [Marcin Słodczyk], Sosnowiec 2022, s. 120, il.
- Lenard Mieczysław, *Kościół w Krynicznie. 75 lat posługi franciszkanów*, Wydaw. i Druk. Św. Krzyża, Opole cop. 2022, s. 423, il.
- Młynarska Henryka, *Z dziejów głogóweckich sióstr boromeuszek. 1856–1960*, wyd. na zlec. Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Bartłomieja Apostoła w Głogówku – Druk. Epigraf, Głogówek–Gliwice 2022, s. 144, il.

- Ryszka Rafał, Widera Marek, *Dzieje parafii Ścięcia św. Jana Chrzciciela w Mysłowicach (do 2020 r.)*, Rzymskokatolicka Parafia Ścięcia św. Jana Chrzciciela – Muzeum Miasta Mysłowice, Mysłowice cop. 2022, s. 280, il.
- Sobeczko Mateusz, *Kościół i Parafia Matki Bożej Uzdrawienia Chorych w Rydułtowach-Orłowcu w latach 1980–2022*, Studio Noa Ireneusz Osza, Rydułtowy – Katowice 2022, s. 144, il.
- Zawisza Jarosław, *Parafia św. Józefa Robotnika w Czarkowie. Historia i współczesność*, WueM, Katowice 2022, s. 359, il.

Biografie, wspomnienia

- Bohaterowie z AK*, red. Krzysztof Ścisło, AP, Katowice 2022, s. 110, il.
- Budowniczy. Andrzej Szyja 1951–1983. Miał godną podziwu siłę zmiany świata*, zebrał i oprac. Wojciech Sala, współpr. Krystyna Szyja [i in.], Klub Inteligencji Katolickiej, Katowice – Chrzanów 2022, s. 359, il.
- Dropała Jarosław, *Jan Filla*, IPN – KŚZpNP, [Warszawa] cop. 2022, s. 30, il. (Bohaterowie Niepodległej)
- Firszt Stanisław, *Schaffgotschowie. Aristokratyczny ród na Śląsku*, Wydaw. Ad Rem – Maciej Mischok – Rzymskokatolicka Parafia pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Kopicach, Cieplice–Jelenia Góra–Kopice 2022, s. 239, il. (Źródła Cieplickie)
- Fuglewicz Piotr W., *Cokoły przechodnie. Życiorysy z pogranicza*, Post Factum – Wydaw. Sonia Draga, Katowice 2022, s. 293, il.
- Gawlina Józef Feliks, *Cum Deo. Dziennik 1959–1964*, wstęp i oprac. Jerzy Myszor, WueM, Katowice 2022, s. 430, il. (Źródła do Dziejów Kościoła Katolickiego na Górnym Śląsku, nr 31)
- Historia kardiologii w Zabrze. Droga do sukcesu. Kardiologów portret własny*, [red. Andrzej Lekston, Zygmunt Woźniczka], ŚIL – Fundacja Pro Medico, Katowice 2022, s. 663, il. (Biblioteka Historyczna Śląskiej Izby Lekarskiej, t. 10)
- Jurecki Mieczysław, *Z boiska na podbój świata. Wspomnienia sportowca, inżyniera, podróżnika*, Wydaw. Edukacyjne, Kraków 2022, s. 202, il.
- Juros Józef Tomasz, *Życie wśród świętych*. Ks. Tomasz Willibald Maria Klimas SDS (1897–1971), Stowarzyszenie Dolina Małej Panwi, Ozimek 2022, s. 138, il.
- Karolczuk Edward, *Edward Gierek. Źródła sukcesu i klęski*, Oficyna Wydaw. ASPRA -JR, Warszawa 2022, s. 191
- Kijas Zdzisław, *Dziesięć panien mądrych. Męczenniczki elżbietańskie*, wyd. 2, Bratni Zew Wydaw. Franciszkanów, Kraków cop. 2022, s. 186, il.
- Mikrut-Majeranek Magdalena, *Henryk Konwiński. Historia tańcem pisana*, Thesaurus Silesiae – Skarb Śląski – „Śląsk”, Katowice 2022, s. 386, il.
- „*Miłość Chrystusa przyciska nas*” (2 Kor 5,14). *Abp Stanisław Nowak pierwszy metropolita częstochowski 1935–2011*, [red. Marian Duda], Wydaw. Wyższego Instytutu Teologicznego im. Najświętszej Maryi Panny Stolicy Mądrości, Częstochowa 2022, s. 323, il. (Add Ecclesiae Częstochoviensis, t. 4)
- Molenda Jarosław, *Alfred Szklarski. Sprzedawca marzeń. Pierwsza biografia twórcy przygód Tomka Wilmowskiego*, IPN – KŚZpNP, Warszawa 2022, s. 398
- Morela Tymoteusz, *Ksiądz prałat Joseph Kubis (1874–1945). Kapłan – społecznik – budowniczy kościołów i szpitali w Opolu*, [Tymoteusz Morela], Opole 2022, s. 308, il.

- Myrcik Jan, Śp. ksiądz prałat Tadeusz Fryc 1932–2022, wyd. pamięt., Parafia Najświętszego Serca Pana Jezusa – [Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych], Kościen 2022, s. 48, il.
- Nawrot Dariusz, *Enigma. Sosnowieccy bohaterowie złamania kodu Enigmy*, UM, Sosnowiec [2022], s. 31, il.
- Olszar Henryk, *Z tej ziemi i na tej ziemi. Siostry zakonne związane pochodzeniem lub zamieszkaniem z parafią św. Anioła Stróża w Gorzycach w archidiecezji katowickiej. Studium biograficzne*, Księgarnia św. Jacka, Katowice 2022, s. 208, il. (Studia i Materiały Wydziału Teologicznego UŚ w Katowicach, nr 96)
- Paweł Kempka (1886–1972). *Album i opowieść rodziny zawierający również biografie Wincentego Kempki, Józefa Kempki, Tomasza Kotlarza, Jana Kotlarza, Krystyny Pypłacz, Zygmunta Włoczewskiego, Alfreda Gottschlicha i Mariana Włoczewskiego*. Wydano z okazji 100. rocznicy przyłączenia Górnego Śląska do Polski i 50. rocznicy śmierci Pawła Kempki, [oprac. Adam Kaźmierski], Agencja Mediów Lokalnych mediaL, Chorzów 2022, s. 431, il.
- Polak Jerzy, *Poczet panów i księząt pszczyńskich*, t. 1–2, wyd. 2. popr. i uzup., Muzeum Zamkowe w Pszczynie, Pszczyna cop. 2022, s. 463, 444, il.
- Poliwoda Wojciech, *Wojciecha Poliwody szkic do biografii konsula Malhomme'a*, [oprac.] Marek Masnyk, Wydaw. UO, Opole 2022, s. 180, il.
- Powrót księcia. Wokół portretu Guida Henckel von Donnersmarcka*. Praca zbiorowa, red. Marek Panuś, Muzeum w Tarnowskich Górach, Tarnowskie Góry 2022, s. 272, il.
- Reginek Antoni, *Słownik biograficzny muzyków kościelnych i twórców religijnej kultury muzycznej na Górnym Śląsku w XIX i XX wieku*, wyd. 2. popr. i poszerz., Księgarnia św. Jacka, Katowice 2022, s. 575
- Rodak Stefania, Pawlica Piotr, Langrzyk Wioletta, *Czyżowanie wczoraj, dziś i jutro. Wybór, „Perspektywa” – Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej, Czyżowice 2022, s. 184, il.*
- Schreiber-Kurpiers Dorota, Fikus Sebastian, *Bernhard Bogedain*, Wydaw. Neriton, Warszawa 2022, s. 242, il.
- Sperka Jerzy, *Księżęta i księżne raciborscy (1290/1291–1521)*, Wydaw. Avalon, Kraków cop. 2022, s. 432, il.
- Stefaniak Ryszard, *Piotr Srokosz. Żołnierz Legionów Wojska Polskiego*, Druk. Usługowa „Gryf”, Częstochowa 2022, s. 46, il.
- Stępowski Jacek, *Jan F. Ludwig*, IPN – KŚZpNP, [Warszawa] cop. 2022, s. 32, il. (Bohaterowie Niepodległej)
- Szybkowski Bogusław, *Fotografowie na Śląsku Opolskim w latach 1839–1944*, z. 1–8, Wydaw. MS, Opole cop. 2022, s. 24, 44, 28, 20, 39, 40, 48, 24, il.
- Ślązacy od czasów najdawniejszych do współczesności, [t.] 6, A–Z, red. nauk. Joanna Rostropowicz, Fundacja Nauki i Kultury na Śląsku, Opole 2022, s. 343, il.
- Tadeusz Barucki. Architekt – podróżnik – badacz*, pod red. Magdaleny Żmudzińskiej-Nowak, [tł. Edyta Barucka], BŚ, Katowice cop. 2022, s. 261, il.
- Wybitni uczeni we wspomnieniach. Kornel Gibiński*, red. Andrzej Więcek, Maria Trusz-Gluza, Witold Rużyło, Biuro Upowszechniania i Promocji Nauki PAN, Warszawa 2022, s. 156, il. (Wybitni Uczeni we Wspomnieniach)
- Z tej ziemi. Marian Wójtowicz, Karol Ochman, Leon Michalczyk, Stanisław Łuczkiwicz, Stanisław Dyboski*, ks. Erwin Duda, Jan Broda, Paweł Błahut, Jan

Chmiel, [red. wyd. Mirosław Siemiński, współpr. Bożena Krzempek, Barbara Siemińska i Joanna Sosna], Prasa Lokalna. Wydaw., Mnich dr. 2022, s. 158, il. (Biblioteczka Nowej Formacji) (Rewizyty, 12)

Zaczynam i kończę słowem. Wspomnienia o Marii Pańczyk-Pozdziej w 80. rocznicę urodzin, red. Beata Brachaczek-Świerkot, „Śląsk”, Katowice 2022, s. 171, [29], il.

Zagóra Edward, *Górniakowie. 150-lecie założenia kościoła ewangelickiego w Hażlachu*, Parafia Ewangelicka w Cieszynie, Cieszyn 2022, s. 80, il.

Zielińska Teresa, *Kiedyś znani*, WBP im. Emanuela Smołki, Opole 2022, s. 191, il.

Życie pędzłem malowane. Georg Mitschke (1930–2020), red. Jozafat Roman Gohly, Wydaw. i Druk. Św. Krzyża, Opole [2022], s. 153, il.

Językoznawstwo

Jaroszewicz Henryk, *Zasady pisowni języka śląskiego. Studium normatywne*, (i)WN Wydaw. Naukowe IKR(i)BL, Siedlce 2022, s. 202

Mowa śląska, pod red. Henryka Kałuży, Verbinum Wydaw. Księży Werbistów, Górna Grupa 2022, s. 193, il.

Piela Agnieszka, *Chwycić języka, czyli Z sekretów polszczyzny. (Z wizytą na antenie Polskiego Radia Katowice)*, Wydaw. UŚ, Katowice 2022, s. 166

Raclavská Jana, Kolber Urszula, Szymeczek Józef, *Kazania cieszyńskie. O ich języku w kościele luterańskim, Kongres Polaków w Republice Czeskiej*, Czeski Cieszyn 2022, s. 311, il.

Simka Brygida, *Słownik gwary górnośląskiej*, Brygida Simka – Maciej Simka – Interfon Sp. z o.o., Zebrzydowice – Cieszyn [2022], s. 28

Stanisława Rosponda Droga do Śląska, wybór i oprac. Stanisława Sochacka, IŚ, Opole 2022, s. 148, il. (Encyklopedia Wiedzy o Śląsku)

Stanisława Rosponda Zabytki języka polskiego na Śląsku, wstęp i oprac. Stanisława Sochacka, wyd. 2, IŚ, Opole 2022, s. 296 s., il. (Encyklopedia Wiedzy o Śląsku)

Literaturoznawstwo

Gołba Kazimierz, *Autochtonka*, wstęp i oprac. tekstu Krystian Węgrzynek, [BŚ], Katowice 2022, s. 87, il.

Kossakowska-Jarosz Krystyna, *Krajobrazy miłości. Śląskie tropy w pisarstwie Jana Goczoła*, IŚ, Opole 2022, s. 257, il. (Encyklopedia Wiedzy o Śląsku)

Kunce Aleksandra, *Gdzie dom styka się ze światem. Cztery punkty uważności życia*, Wydaw. UŚ, Katowice 2022, s. 242 (Oikos. Komparatystyka Literacka i Kulturowa, 4)

Niesporek-Klanowska Katarzyna, *Poezja, wyobraźnia, Śląsk. Szkice*, Wydaw. UŚ, Katowice 2022, s. 285, il.

Światy poetyckie Barbary Gruszki-Zych, pod red. Ewy Bartos i Joanny Kisiel, „Śląsk”, Katowice 2022, s. 190, il. (Światy Poetyckie, t. 14)

Nauki o kulturze i religii

Etnologia, kulturoznawstwo

Babia Góra. Na styku kultur. Materiały z VIII Babiogórskiej Konferencji Naukowej zorganizowanej przez Babiogórskie Centrum Kultury im. dr Urszuli Janickiej-Krzywdy w Zawoi z okazji 38. Babiogórskiej Jesieni 30 września 2022 r.

- [red. tomu Katarzyna Słabosz-Palacz, współpr. Piotr Krzywda], Babiogórskie Centrum Kultury im. dr Urszuli Janickiej-Krzywdy, Kraków – Zawoja 2022, s. 227, il. (Babiogórskie Monografie, nr 8)
- Garstka Robert, Lysko Aleksander, *Czas niezwykły. Obrzędowość doroczna na Górnym Śląsku*, wyd. 2 rozszerz., IMP im. Wojciecha Korfantego, Katowice 2022, s. 351, il.
- Jurzak Bartłomiej, Król Tymoteusz, *Strój ludowy we wsi Kozy. Przeszłość – pamięć – rzeczywistość*, [rys. Justyna Majerska-Sznajder], GBP, Kozy 2022, s. 66, il.
- Kaczmarczyk Michał, Knapczyk Krzysztof, *Zarządzanie projektem kulturowym. Elementy teorii, doświadczenia, praktyki, studia przypadków*, Oficyna Wydaw. Humanitas, Sosnowiec 2022, s. 336, il.
- Kiereś Małgorzata, *Dotyk przemijania. Antropologia wartości warsztatu etnograficznego Andrzeja Podżorskiego*, MŚC, Cieszyn 2022, s. 120, il.
- Kulinarne smaki Beskidów*, [wstęp Urszula Zwardoń], Starostwo Powiatowe w Bielsku-Białej – [Wydaw. Arka], Bielsko-Biała – [Cieszyn 2022], s. 100, il.
- Nagroda Powiatu Cieszyńskiego w Dziedzinie Kultury im. ks. Leopolda Jana Szersznika. 2002–2022*, Starostwo Powiatowe w Cieszynie, Cieszyn [2022], s. [32], il.
- Sochacki Tomasz, *Cosik mało wiele Wóm chcym powyrzódndzać...*, Interfon, Cieszyn 2022, s. 290
- Światała-Trybek Dorota, *Dobra rada złota warta, czyli Porady dla śląskiej gospodyni. (Na materiale z XIX i pierwszej połowy XX wieku)*, Muzeum „Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie”, Chorzów 2022, s. 180, il. (Monografie i Materiały / Muzeum „Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie”, t. 20)

Religie

- Dziedzictwo i misja Kościoła opolskiego. Wielkopostne wykłady otwarte 2022 – w roku jubileuszu 50. rocznicy ustanowienia diecezji opolskiej*, red. Konrad Glombik, RWWTUO, Opole 2022, s. 214 (Z Dziejów Kultury Chrześcijańskiej na Śląsku, 115)
- Ekumenizm jako dialog oraz spotkanie religii i kultur. Wokół teologii ekumenicznej ks. prof. Józefa Budniaka*, pod red. Wojciecha Świątkiewicza i Andrzeja Kasperka, Studio Noa, Katowice 2022, s. 126, il.
- Ku Chrystusowi, Odkupicielowi człowieka. Okiem teologów i medjoznawców*, [red. wyd. Andrzej Przybylski, Mariusz R. Trojanowski], Archidiecezja Częstochowska – Niedziela Tygodnik Katolicki, Częstochowa 2022, s. 624
- Kula Jan, *Kronika ewangelików Hażłacha i okolicy*, [red. Anna Badura], Parafia Ewangelicko-Augsburska w Cieszynie – Gmina Hażlach, Cieszyn – Hażlach 2022, s. 161, il.
- Patrimonium Ecclesiae Christi. Księga pamiątkowa dedykowana biskupowi Janowi Kopcowi. Z okazji 75-lecia urodzin, 50-lecia prezbiteriatu, 30-lecia sakry biskupiej i 40-lecia pracy naukowej*, t. 1–2, red. Piotr Górecki, Jan Pyka, RWWTUO, Opole 2022, s. 334, 918, il. (Z Dziejów Kultury Chrześcijańskiej na Śląsku, 119)
- Połaćnik Łukasz, *Urzeczywistnianie się Kościoła w (archi)diecezji częstochowskiej przez działalność duszpasterską w okresie posługi (arcy)biskupa częstochowskiego Stanisława Nowaka 1984–2011*, Wydaw. Naukowe Wyższego Instytutu Teologicznego w Częstochowie Veritati et Caritati, Częstochowa 2022, s. 431 s. (Ad Ecclesiae Częstochoviensis Memoriam, 5)

- Sitek Alojzy, *Organizacja i kierunki działalności kurii Administracji Apostolskiej Śląska Opolskiego w latach 1945–1956*, wyd. 2 popr., RWWTUO – Wydaw. i Druk. Św. Krzyża, Opole 2022, s. 366 (Z *Dziejów Kultury Chrześcijańskiej na Śląsku*, 117)
- Stulecie śmierci ks. Franciszka Michejdy z Nawsia (1848–1921)*, [pod red. Stanisława Gawlika; tł. Stanisław Gawlik], Stowarzyszenie Pożytku Publicznego Ko-
 existencja o.p.s., Czeski Cieszyn 2022, s. 28, 28, il.
- Terlikowski Tomasz P., *Jasna Góra. Duchowa stolica Polski*, Wydaw. WAM, Kraków
 cop. 2022, s. 457, il.
- Wolsza Kazimierz, *Filozofia w opolskim środowisku teologicznym w latach 1949–
 2021*, RWWTUO, Opole 2022, s. 782 (Z *Dziejów Kultury Chrześcijańskiej
 na Śląsku*, 112)
- Zasady prewencji i postępowania w pracy wychowawczej i duszpasterskiej z dzieć-
 mi i młodzieżą w archidiecezji częstochowskiej*, oprac. Roman Ceglarek,
 Częstochowski Wydaw. Archidiecezjalne Regina Poloniae, Częstochowa
 2022, s. 30

Nauki o kulturze fizycznej, sport, turystyka

- Kachel Jacek, *Sprintowicze. 35-lecie KS. Sprint*, Klub Sportowy Sprint, [Bielsko-Bia-
 ła] 2022, s. 128, il.
- Kloch Bogdan, *Szpital Juliusza. Od leczenia szpitalnego do edukacji humanistycz-
 nej. 1865–2022*, Muzeum im. o. E. Drobnego, Rybnik 2022, il. (Miniatury
 Rybnickie, 2)
- Krzeczyńska Monika, Woźniak Paweł, Garecka Małgorzata, *Przewodnik geotury-
 styczny po Geoparku Północnej Jury*, Państwowy Instytut Geologiczny – Pań-
 stwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2022, s. 120, il.
- Siemiński Mirosław, Krzempek Bożena, Siemińska Barbara, *Lotem Błyskawicy*, Pra-
 sa Lokalna. Wydaw., Chybie 2022, s. 198, il. (Biblioteczka Nowej Formacji)
 (Rewizyty, 11)
- Sifczyk Damian, *Historia Ruchu Chorzów*, t. 1, cz. 3, 1934–1935, tł. z niem. Daniela
 Mazur, HistoriaRuchu.pl, Chorzów 2022, s. 491, il.

Nauki o sztuce

Historia sztuki, architektury

- 125 lat kościoła parafialnego pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny
 w Chrzęstowicach 1897–2022. „Uradowałem się wezwaniem, pójdziemy do
 domu Pana”*, [red. Gabriela Ciecior, Krzysztof Warzecha; tł. na niem. Krzysz-
 tof Warzecha], TSKNnŚO, Chrzęstowice–Opole 2022, s. 25, 27, il.
- Czerni Krystyna, *Nowosielski na Śląsku. Sztuka sakralna*, Muzeum Miejskie – Szpa-
 lanka Lab, Tychy – [Kraków] 2022, s. 267, il.
- Frydrychowicz Aleksandra, Kulik Ewa, *Stary Ratusz w Rybniku 1822–2022*, Mu-
 zeum im. o. E. Drobnego, Rybnik 2022, s. 43, il. (Miniatury Rybnickie, 1)
- Kubik Jacek, *Kościół drewniane na Śląsku. Województwo opolskie*, [Jacek Kubik,
 B.m.] 2022, s. 387, il.

- Pyka Henryk, „*Lumen vitae*”. *Studium nad witrażami Wiktora Ostrzołka*, RWWTUO, Opole 2022, s. 505, il. (Z *Dziejów Kultury Chrześcijańskiej na Śląsku*, 113)
- Rąkowski Andrzej (Hannibal Smoke [pseud.]), *Zaginiony Górny Śląsk. Pałace, których już nie zobaczysz*, Wydaw. internetowe e-bookowo, [Będzin] 2022, s. 231, il.
- Siek Joanna, *Zamek górny w Opolu*, Firma Reklamowa Graf Media, Opole 2022, s. 109, il.
- Wądołowski Marcin, Nycz Patrycja, Wądołowski Mateusz, *Zabytek to nie zbytek! Zabytki Siemianowic Śląskich*, LDLH, Siemianowice Śląskie 2022, s. 136, il.

Muzyka, teatr, film, fotografia

- Myszkowice 1917–2017. Fotografia*, red. Janusz Musiał, Stanisław Musiał, „Śląsk”, Katowice 2022, s. 135, il.
- Siemińska Barbara, *Nakręcenie na kino*, Prasa Lokalna. Wydaw., Mních 2022, s. 111, il. (Biblioteczka „Gazety Czechowickiej”)
- Teatr Ś/śląski. Historie mówione*, red. Zbigniew Kadłubek, Sara Nowicka, Krystian Węgrzynek, BŚ, Katowice 2022, s. 123, il.
- Tecl-Szubert Agata, *W stronę niemożliwego. Zespół Filmowy „Silesia” 1972–1983*, Instytucja Filmowa Silesia Film, Katowice 2022, s. 281, il.
- Wądołowski Marcin, Nycz Patrycja, *Wytwórnia filmów Espe-film – międzywojenne siemianowickie Hollywood*, LDLH, Siemianowice Śląskie 2022, s. 124, il.
- Zabranie na co dzień i od święta w fotografii Władysława Dziurzyckiego z lat 1948–1983*, [red. Tomasz Iwasiów], MBP im. Jerzego Fusieckiego, Zabrze cop. 2022, 1 teka ([100] k.), il.

Muzea, wystawy

- 100-lecie Plebiscytu i Trzeciego Powstania Śląskiego. (Katalog wystawy)*, [red.] Damian Reclaw, Muzeum w Gliwicach, Gliwice 2022, s. 226, il.
- Anna Bujak. *Świat blasku. Lipiec–październik 2022*, [red. Małgorzata Malinowska-Klimek, teksty Anna Bujak, Małgorzata Malinowska-Klimek, tł. na ang. Sławomir Konkol], Sosnowieckie Centrum Sztuki – Zamek Sielecki. Galeria Extravagance, Sosnowiec [2022], s. 59, il.
- Beksiński na Śląsku. 18 czerwca–25 września 2022*, tekst Dorota Szomko-Osękowska, Tichauer Art Gallery, Tychy 2022, s. 64, il.
- Ceramika tułowicka. Tułowice poKolei*, teksty Justyna Bojkowska [i in.], Gmina Tułowice – [TOK], Tułowice 2022, s. 99
- Czyniąc piękno. Działalność Częstochowskiej Fabryki Wyrobów Ceramicznych „Czyn”*, [teksty Katarzyna Sucharkiewicz, red. Rafał Mazur, tł. na ang. Ewa Haberko], Muzeum Częstochowskie, Częstochowa 2022, s. 272, il.
- Extravagance. 30 lat Galerii Extravagance 1992–2022*, [teksty Małgorzata Malinowska-Klimek, Adriana Zimnowoda, tł. na ang. Sławomir Konkol], Sosnowieckie Centrum Sztuki – Zamek Sielecki, Sosnowiec 2022, s. 77, il.
- Grzejszczak Łukasz, *Katalog wzorników tkackich w zbiorach Muzeum Ziemi Prudnickiej*, [tł. na czes. Jakub Mamula], MZP – Studio Plan Anna Dębska, Prudnik – [Wilczyn] 2022, s. 96, il.
- Kałużka Joanna, Stanowski Sławomir, Tofilska Joanna, *Rok 1922 z perspektywy Katowic. Wykorzystana szansa?*, MHK, Katowice 2022, s. 201, il.

- Korol-Chudy Aleksandra, Grześkowiak Grzegorz, *Pamiętaj, że nosisz mundur. Policja Województwa Śląskiego w stulecie utworzenia. Katalog wystawy*, IPN – KŚZpNP – Ogólnopolskie Stowarzyszenie Rodzina Policyjna 1939 r., Katowice 2022, s. 96, il.
- Kościół Świętego Ducha oczami archeologa*, [oprac. Jarosław Świącicki, współpr. Paweł Milejski i in.], MG, Bytom 2022, s. 55, il.
- Miśkiewicz Przemysław, Rozpłochowski Andrzej, *Porozumienie Katowickie i działalność MKZ Katowice*, [oprac. suplementu Jacek Zommer], wyd. 2 [uzup.], ŚCWIS – Porozumienie Katowickie 1980 – Stowarzyszenie na Rzecz Pamięci, Katowice 2022, s. 80, il.
- Nieznana historia Armii Krajowej na Śląsku Opolskim. Katalog wystawy*, [aut. katal. Bolesław Bezeg i in.], SSOO Jedna Odra, [Opole] cop. 2022, s. 44, il.
- Powstania śląskie. Śląsk w walce o polskość*, CBW im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, Warszawa 2022, s. 143, il.
- Skarby z ziemi wydarte. Prehistoryczne wyroby z brązu i żelaza odkryte w rejonie beśkidzkiego przełomu rzeki Soły*, [teksty Bożena Chorąży, Bogusław Chorąży], Muzeum Historyczne, Bielsko-Biała [2022], s. 24, il.
- Skoczek Renata, *Bramy do Polski 1922. Katalog wystawy*, IPN – KŚZpNP, Katowice 2022, s. 72, il.
- Snoch Joanna, *1922 rok. Przyłączenie Górnego Śląska do Polski i kształtowanie się polskiej administracji w województwie śląskim*, AP, Katowice 2022, s. 44, il.
- Stary Ratusz. Historia Częstochowy – miasta nad Wartą*, pod red. Macieja Kosińskiego i Magdaleny Wieczorek-Szmał, Muzeum Częstochowskie, Częstochowa 2022, s. 60, il.
- Wądołowski Marcin, *Lekarze duszy. 200 lat działalności muzealników na Śląsku. Katalog wystawy czasowej eksponowanej w Muzeum Miejskim w Siemianowicach Śląskich w dniach 07.10–20.12. 2022 r.*, Muzeum Miejskie – LDLH, Siemianowice Śląskie 2022, s. 150, il.
- Wądołowski Marcin, *Muzeum Śląskie w Katowicach. Idea a rzeczywistość*, LDLH, Katowice – Siemianowice Śląskie 2022, s. 169, il.
- Wolność Józefa Szajny. 100 x TeArt. W setną rocznicę urodzin*, [red. meryt. Jolanta Niedoba, tł. Małgorzata Mika, Marzena Beata Guzowska], MŚ, Katowice 2022, s. 594, il.

Nauki społeczne

Komunikacja społeczna (bibliologia, archiwalia, media)

- Biblioteka w kalejdoskopie*, [cz. 2], *77-lecie Publicznej Szkoły Podstawowej nr 3 im. Powstańców Śląskich w Prudniku*, [red. Grażyna Kunka], Grażyna Kunka, Prudnik 2022, s. 447, il.
- Bisztyga Maria, Kurasiewicz Katarzyna, *Od regatu do self-checka. 65 lat tyskiej Biblioteki*, pod kier. Anny Krawczyk, MBP, Tychy 2022, s. 297, il.
- Wielojęzyczność w przestrzeni publicznej. Śląsk i Łużyce na tle krajowym i europejskim*, 2, *Prasa mniejszości narodowych i etnicznych w perspektywie historycznej*, red. nauk. Agata Haas, Piotr Pałys, IŚ, Opole 2022, s. 278, il.

Socjologia, demografia, ekonomia

- Cekiera Rafał, Kijonka Justyna, Żak Monika, *Emigracja jako doświadczenie. Studium na przykładzie migrantów powrotnych do województwa śląskiego*, Wydaw. UŚ, Katowice 2022, s. 246
- Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia. *Strategiczne wyzwania*, red. nauk. Paweł Kosiń, Jerzy Podsiadło, Akademia WSB – PTE, Dąbrowa Górnicza – Katowice 2022, s. 145, il.
- Grzegorz Adam, Jurkowski Marek, *Solidarność Górnicza w Knurowie*, Stowarzyszenie Wspierania Społeczności Lokalnych i Przedsiębiorczości „Wspieramy”, Knurów 2022, s. 200, il.
- Jończy Romuald, Rokitowska-Malcher Justyna, *Placowe warunki powrotu migrantów zarobkowych do województwa opolskiego*, Wydaw. UE, Wrocław 2022, s. 107
- Mazurkiewicz Marek, *Mniejszość niemiecka w życiu społeczno-politycznym województwa opolskiego po 1989 roku*, IŚ, Opole 2022, s. 297, il.
- Muster Rafał, *Bezrobotni z pokolenia Baby Boomers i pokolenia Z. Różnice generacyjne a gotowość do funkcjonowania w realiach zmieniającego się rynku pracy – na przykładzie Rudy Śląskiej*, Wydaw. UŚ, Katowice 2022, s. 125
- Społeczeństwo w dobie przemian – studia interdyscyplinarne. Księga jubileuszowa profesora Roberta Rauzińskiego*, red. nauk. Józefina Hryniewicz, Bartosz Kuświk, Brygida Solga, IŚ, Opole 2022, s. 370, il.

Nauka, oświata

- 100-lecie Szkoły w Międzywiciu 1922–2022. Księga pamiątkowa Zespołu Szkół Przyrodniczo-Technicznych w Międzywiciu*, [zesp. red. Krystyna Greń i in.], Stowarzyszenie Nauczycieli i Absolwentów „Agroszkoła” przy Zespole Szkół Przyrodniczo-Technicznych w Międzywiciu, Międzywicie 2022, s. 243, il.
- 50 lat pszczyńskiej samochodówki. Powiatowy Zespół Szkół nr 1 im. Generała Józefa Bema w Pszczynie 1972–2022*, [red. Joanna Zaworska, Agnieszka Klimczok, Anna Wojtanowicz], Starostwo Powiatowe, Pszczyna 2022, s. 279, il. (Biblioteczka Ziemi Pszczyńskiej)
- Bibliografia publikacji Państwowego Instytutu Naukowego – Instytutu Śląskiego w Opolu, Instytutu Śląskiego i Stowarzyszenia Instytut Śląski za lata 2007–2021*, oprac. Ewa Golec, IŚ, Opole 2022, s. 134
- Fryc Adam, Szczepańczyk Adam, *60 lat Zespołu Szkół Techniczno-Zawodowych w Piekarach Śląskich (1961–2021)*, Zespół Szkół Techniczno-Zawodowych, Piekary Śląskie 2022, s. 116, il.
- Gierczar-Borkowska Magdalena, *Edukacja domowa. Od tradycji ku współczesności*, UO, Opole 2022, s. 259, il. (Studia i Monografie / UO, nr 625)
- Jana Hoffmannová. *Doctor honoris causa Universitatis Opoliensis*, [red. Grzegorz Staniszewski], Wydaw. UO, Opole cop. 2022, s. 102, il.
- Julian Kornhauser. *Doctor honoris causa Universitatis Opoliensis*, [red. Grzegorz Staniszewski], Wydaw. UO, Opole cop. 2022, s. 34, il.
- Keller Dawid, *Dzieje pierwszej publicznej szkoły średniej w Rybniku*, Muzeum im. o. Emila Drobrego, Rybnik 2022, s. 262, il. (Zeszyty Rybnickie, 33)
- Kręćchwost Katarzyna, Zep Zuzanna, Potoczny Grażyna, *100 lecie Szkoły Podstawowej nr 3 im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Mysłowicach. Podręcznik z ćwiczeniami*, Wydaw. Emmanuel, Mysłowice – Katowice [2022], s. 64, il.

- Kronika szkoły w Studzienicach w latach 1866–1939*, [red. Halina Nocoń, Joanna Pławicka, tł. z niem. Paweł Grychtolik], Druk. Belcaro sp. z o.o., Kraków [2022], s. 197, il.
- Krzysztof Jajuga, *Doktor honoris causa Akademii WSB*, Wydaw. Nauk. Akademii WSB, Dąbrowa Górnicza 2022, s. 62 s., il.
- Kształcenie pedagogiczne, artystyczne i etnologiczne w Filii Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie. 50-lecie tradycji (1971–2021)*, red. nauk. Urszula Szuścik, Studio Noa, Katowice 2022, s. 596, il.
- Kubica Andrzej, *Zarys szkolnictwa w województwie śląskim w latach 1922–2022*, [B.w.], Katowice 2022, s. 159
- Mickiewiczowska Szkoła Średnia w Lublińcu w latach 1922–2022*, [red. Sebastian Ziółek], Zespół Szkół nr 1 im. Adama Mickiewicza, Lubliniec 2022, s. 229, il. (Lubliniecki Pamiętnik Pedagogiczny, z. 5)
- O problemie zaburzeń centralnego przetwarzania słuchowego. Słyszeć dobrze. Koło Naukowe Fizjoterapii w służbie dzieciom*, Wydaw. Nauk. Akademii WSB, Dąbrowa Górnicza 2022, s. 31, il.
- Rojek Henryk, *Kronika szkolna. 150 lat szkolnictwa w Popielowie. 1872–2022*, [tł. z niem. Eryk Markiewka], Muzeum im. o. Emila Drobrego, Rybnik 2022, s. 229, il.
- Solarska Barbara, *My z Pszczyńskiego Uniwersytetu. W X-lecie działalności Pszczyńskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku*, Stowarzyszenie Pszczyński Uniwersytet Trzeciego Wieku, Pszczyzna 2022, s. 123, il.
- Stulecie I Liceum Ogólnokształcącego im. Tadeusza Kościuszki w Mysłowicach*, red. Sara Nowicka, Zbigniew Kadłubek, BŚ – I LO im. T. Kościuszki, Katowice – Mysłowice 2022, s. 145, il.
- Śląska republika uczonych, red. Marek Hałub, [tł. na czes. Libor Martinek], Neisse Verlag – Oficyna Wydaw. ATUT – Wrocławskie Wydaw. Oświatowe, Dresden – Wrocław 2022, s. 663, il. (Res Publica Doctorum Silesiaca, vol. 10)
- Uroczystość nadania Profesorowi Bogdanowi Nogalskiemu tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, Katowice 6 października 2022 roku*, Wydaw. UE, Katowice cop. 2022, s. 113, il.

Nauki techniczne

Architektura, urbanistyka, planowanie przestrzenne

- Bulsa Michał, *Patronackie osiedla robotnicze*, t. 1, Górny Śląsk, Księży Młyn Dom Wydaw., Łódź 2022, s. 303, il.
- Jaworski Eugeniusz, *Człowiek, przedmiot, reguła. Studium kultury budowania na Górnym Śląsku*, podała dr. Ewa Kosowska, „Śląsk”, Katowice 2022, s. 256, il.
- Koncepcja smart city i potencjały 4T. Inteligentne zarządzanie miastami Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii*, red. nauk. Zbigniew J. Makiela, Karolina Mucha-Kuś, Grzegorz Kinelski, [aut. Marcin Budziński i in.], Akademia WSB, Dąbrowa Górnicza 2022, s. 240, il.
- Modele struktury miasta Gliwice. Nowe Gliwice, dzielnica akademicka. Modele przestrzeni publicznych, modele fizyczne, 3D, w rzeczywistości rozszerzonej i wirtualnej*, red. Tomasz Bradecki, Natalia Dymarska, Marta Sanigórska, aut. Najmaldin Al-Taesh [i in.], Wydaw. PŚ, Gliwice 2022, s. 122, il.

- Sołtysek Renata, *Budownictwo kościołów na Śląsku Opolskim w Polsce Ludowej (1945–1989)*. „Bogu na chwałę, nam na zbawienie”, IŚ, Opole 2022, s. 634, il.
- Ulica dostępna w rewitalizacji obszarów śródmiejskich*, red. nauk. Agnieszka Labus, „Śląsk”, Katowice 2022, s. 223, il.
- Zielińska Agnieszka, *Spółdzielnia Mieszkaniowa „Metalurg” w Dąbrowie Górniczej 1981–2021*, Spółdzielnia Mieszkaniowa „Metalurg” – Muzeum Miejskie „Sztygarka” – Wydaw. Nauk. WDR Progres, Dąbrowa Górnicza – Sosnowiec 2022, s. 110, il.

Przemysł, rzemiosło

- Adamczyk Andrzej, *Kopalnia Węgla Kamiennego Hoym – Ignacy. 1792–2022*, Zabytkowa Kopalnia Ignacy w Rybniku, Mikołów 2022, s. 136, il.
- Analiza skutków wentylacyjnych zjawisk związanych z nagłym wypływem metanu w wyrobiskach górniczych*, [aut.] Waław Dziurzyński [i in.], Instytut Mechaniki Górotworu PAN, Kraków 2022, s. 178, il.
- Frużyński Adam, *Huty żelaza i stali*, Księży Młyn Dom Wydaw., Łódź 2022, s. 343, il.
- Juros Józef Tomasz, *Im Tal der Malapane. Die Geschichte der friderizianischen Hütensiedlung Malapane (Ozimek) von 1754 bis 1945*, [Übersetz. Hans Gregor Njemz], Deutsche Ausg. der 2. Aufl., Stowarzyszenie Dolina Małej Panwi w Ozimku, Wittibreut – Ozimek 2022, s. 422, il.
- Kempara Monika, *Historia sosnowieckiego rzemiosła. Od ucznia do mistrza*, Cech Rzemiosł Różnych, Małej i Średniej Przedsiębiorczości, Sosnowiec [2022], s. 84, il.
- Kopalnia Węgla Kamiennego „Borynia” 1971–2021*, [zesp. aut. Krystyna Furczyk, Marcin Boratyn], Jastrzębska Spółka Węglowa S.A. KWK „Borynia-Zofiówka”, Jastrzębie-Zdrój 2022, s. 157, il.
- Nowińska Katarzyna, *Formy występowania metali w żużlach z hutnictwa cynku i ołowiu w aspekcie środowiskowym i możliwości ich odzysku*, Wydaw. PŚ, Gliwice 2022, s. 154, il. (Monografia / [PŚ], 949)
- Stachowicz Krzysztof, *Kopalnia „Fanny”. Historia pisana węglem i ogniem*, LDLH, Siemianowice Śląskie 2022, s. 101, il.
- Wieczorek Witold, Skowroński Andrzej, *Tradycje browarnicze Siemianowice Śląskich*, Biuro Prasowe Urzędu Miasta Siemianowice Śląskie, Siemianowice Śląskie 2022, s. 134, il.
- Zagrożenia naturalne w kopalniach węgla kamiennego. Praca zbiorowa*, red. Janusz Makówka, [aut. Zbigniew Czernecki i in.], GIG, Katowice 2022, s. 125, il.

Transport, komunikacja

- Olchowik Jan, *Przyczynki do historii i węzła kolei żelaznej i poczty w górnośląskiej miejscowości Morgenroth – Chebzie – Ruda Śląska-Chebzie*, Zarząd Oddziału PZF w Rudzie Śląskiej, Bad Tölz – Ruda Śląska 2022, s. 188, il.

Nauki przyrodnicze

Nauki o Ziemi i środowisku

- Badora Krzysztof, Wróbel Radosław, Nowak Arkadiusz, *Strukturalno-krajobrazowe uwarunkowania integralności i spójności przestrzennej specjalnych obszarów*

- ochrony siedlisk Natura 2000 Opolszczyzny*, Wydaw. UO, Opole 2022, s. 265, il. (Studia i Monografie / UO, nr 622)
- Eko opolskie. Przyszłość i rozwój*, Negatyw, Bydgoszcz 2022, s. 32, 128, il.
- Jaskinie Wyżyny Śląsko-Krakowskiej, Uzupelnienia I*, red. nauk. Adam Polonius, Polskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk o Ziemi, Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2022, s. 255, il.
- Kotarski Marian, *Myszkowski słownik krajoznawczy*, Regionalny Oddział PTTK w Częstochowie, Myszków – Częstochowa 2022, s. 127, il.
- Łukaszczyk Zygmunt, Nawrat Stanisław, Badura Henryk, *Emisja metanu z kopalń do atmosfery i możliwości jego proekologicznej utylizacji*, Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi PAN, Kraków 2022, s. 127, il. (Biblioteka Szkoły Eksploatacji Podziemnej)
- Pluta Irena, Musiolik Aleksandra, Plewa Franciszek, *Bar w wodach kopalnianych południowej części Górnośląskiego Zagłębia Węglowego*, Wydaw. PŚ, Gliwice 2022, s. 96, il. (Monografia / [PŚ], 962)
- Rzeka Bytomka. Funkcjonowanie ekosystemu rzecznego w warunkach silnej antropresji. Uwarunkowania i możliwości rekultywacji*, [tekst] Maciej Kostecki [i in.], Instytut Podstaw Inżynierii Środowiska PAN, Zabrze 2022, s. 207, il. (Prace i Studia / Instytut Podstaw Inżynierii Środowiska PAN, no 94)
- Yazykova Elena, *Kiedy miasto było morzem. Historia geologiczna Opola*, współaut. Mateusz Antczak [i in.], wyd. 3, zm. i poszerz., Wydaw. UO, Opole 2022, s. 227, il.